

ПЕРЛИНА ПОЛІССЯ

Стежинами рідного краю

Село Стара Рафалівка, що у Володимирецькому районі, бере свій початок із сивої давнини. До наших часів збереглися залишки давнього поселення племені дулібів IV - X ст. В народі городище, яке розташоване за селом, носить назву "Замкова гора". Найдавніші згадки про село датуються 1647 роком. Саме в цей час на його території був розташований маєток поміщика Рафаїла Романовського з роду князів Чарторийських, чий ім'я і було покладене в назву села. На прохання власника містечка Павла Тетері, 22.05.1666 р. Рафалівка отримала королівський привілей на магдебурзьке право та дозвіл проведення чотирьох ярмарків на рік.

Після третього розділу Польщі в 1795р. за новим адміністративно-територіальним поділом містечко Рафалівка стає центром утвореної Рафалівської волості Луцького повіту Волинської губернії з центром у Житомирі.

У XIX ст. Рафалівка була справжнім торговим, культурним, духовним центром в окрузі. Тут діяли православна церква на честь мчц. Параскеви, католицький костел, дві синагоги.

У наш час прикрасою села та краю є Православна Свято-Миколаївська церква. Монументальна цегляна будівля в класичному стилі за типом Римських базилік перших віків християнства була зведена на кошти польського поміщика Рафаїла Романовського в 1783 р. До 1837 року храм діяв як католицький костел. Коли в 1830 р. під час страшної пожежі, котра знищила майже все містечко, згоріла в Рафалівці церква св. мучениці Параскеви, прихожани просили владу передати православним костел, який пустував через малу кількість католиків. За переказами, в 1837р. храм був подарований віруючим його володаркою - польською магнаткою. З тих пір відкрилась нова сторінка існування церкви як православного храму, що на даний час є єдиною пам'яткою архітектури Володимирецького району, історичну цінність якої підтверджено постановою Ради Міністрів Української РСР від 24 серпня 1963 р. та Постановою Кабінету Міністрів України.

Історія Свято-Миколаївської церкви протягом більше 100 років була пов'язана з родиною священиків Янцевичів, котрі від батька до сина звер-

шували службу Божу в храмі. Першим настоятелем із родини був священик Петро. На його плечі ліг увесь тягар, пов'язаний із ремонтом і перебудовою церкви. З державної казни були виділені кошти, за які прихожани звели православний купол, перекрыли дах, побудували дерев'яну дзвіницю. Тоді ж був поставлений перший іконостас. Після смерті справу продовжив його син Назарій. Довгих 53 роки він піклувався про храм та його прихожан. Зокрема зібрав велику, як для того часу, бібліотеку духовної літератури, почав вести літопис приходського життя. В 1911 році його змінив син - священик Костянтин Янцевич. У тяжкі часи Першої світової війни, революційних подій 1917-1918рр., за правління Польщі, Другої світової війни - отець Костянтин ніс свій священицький хрест. У цей період, коли польською владою було забрано у православних багато храмів, головною заслугою настоятеля та прихожан було збереження православної святині Полісся.

Справжньою прикрасою храму є дзвіниця з древніми дзвонами на ній. Усіх їх - одинадцять. Найдревніший свідок відкриття церкви в 1783 році має надпис фундатора Рафаїла Романовського та дату відкриття храму. Це чотири невеликих дзвони вилиті в кінці XVIII-XIX ст. Найвеличніший дзвін був свідком передачі храму православним у 1836 р., інший датований 1888 р. Поява його на

Миколаївській дзвіниці пов'язана з приїздом на Волинь імператора Олександра III в 1890 році. Дзвін був подарований приходу разом із лампадою, котра висить перед іконою Почаївської Божої Матері на честь події, описаної на ній "В память чудесного Спасения Государя Императора Александра III и всего Августейшего семейства октября 17 дня 1888 г."

Багато інших історичних пам'яток, народних святинь зберігає в своїх стінах храм, і кожна несе в собі не тільки історію епохи, але й радості та турботи багатьох окремих людей, котрі їх творили, оберігали та освячували своїми молитвами.

Свято-Миколаївська церква та село Стара Рафалівка знаходяться під опікою Божої Матері, велична ікона якої розміщена в древньому ківоті в передній частині вівтаря. Образ XVIII ст., оздоблений золотом і прикрашений короною та металевим відбитком кисті руки, має особливу пошану у прихожан.

Ось уже понад двісті років кожна неділю та в свята кличуть вони віруючих до служби Божої. Мелодія їхнього тризвону нагадує нам, що ще живе віра Христова в серцях людей. І кожен, хто почує призивання, може прийти в храм Божий і з'єднатися в молитві зі своїми пращурами.

Сергій Прокопчук,

священик

Свято-Миколаївського храму